

Vesna Girardi Jurkić
(1944. – 2012.)

Iako rođena u Zagrebu (15. 1. 1944.), Vesna Girardi Jurkić u srcu je prava Istranka. S roditeljima onamo dolazi s tri godine, čime je započela njena emotivna veza s istarskim krajem.

Arheologiju i engleski jezik diplomirala je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a usavršavala izvan domovine. Prvo radno mjesto bilo joj je u Arheološkome muzeju Istre u Puli kao prvoj mladoj kustosici-pedagoginji. Tijekom studijskog boravka u Ateni naučila je ono što je kasnije bila jedna od njezinih temeljnih preokupacija – kako spojiti turizam s kulturom, što je uspješno primjenjivala još za vođenja visokih stranih državnih službenika po Brijunima i Puli (1972. Pulom je provela britansku kraljicu Elizabetu II.).

Mogli bismo reći da je arheologiju Girardi Jurkić doista živjela; ona se provlačila kroz svaku sferu njezina rada. Njezinu posvećenost arheologiji

potvrđuje više od 120 izložbi koje je priredila (*Arheologija i umjetnost Istre* u Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Ljubljani, izložbe u Veneciji 1985., dvije izložbe u Americi, izložba *Iz sakralne riznice Istre* koja je bila otvorena i u MUO-u početkom 1990.-ih). Zatim, potvrđuje je i vođenje Antičke zbirke i arheoloških radova te samostalno istraživanje velike nekropole Burle kod Medulina. Za izložbu *Sjaj antičkih nekropola* dobila je trajno pokroviteljstvo predsjednika UNESCO-a Federica Mayora. Zajedno s Marijanom Jelinićem utemeljila je 1984. *Zbirku sakralne umjetnosti* u župnoj crkvi Vodnjana koja je obišla cijelu Jugoslaviju i Veneciju, Veronu, Milje (Muggia), New York, Pittsburg.

Bila je ravnateljica Arheološkoga muzeja Istre u Puli, ravnateljica Međunarodnoga istraživačkog centra za arheologiju, vodiča za talijanski, engleski i francuski jezik u kabinetu predsjednika Tita. Pomoćnicom ministra prosvjete, kulture i športa imenovana je 1991. godine, a ministrica prosvjete, kulture i športa Republike Hrvatske bila je od 1992. do 1994. godine, u vrijeme Domo-vinskog rata. U poratnom razdoblju sudjelovala je u obnavljanju i evidentiranju uništene sakralne baštine. Nakon toga imenovana je prvom veleposlanicom Hrvatske pri UNESCO-u u Parizu, gdje je ostala do 2001. godine, a u to je vrijeme vodila međunarodni projekt *Čarobna Istra*. Doktorirala je 2000. godine.

Radila je na restauraciji i rekonstrukciji pulske Arene, na arheološkom parku Nezakcij (prvom arheološkom parku na otvorenome), utemeljila je edicije Katalozi i monografije, Mali katalozi, a uređivala časopis *Histria Archaeologicae*. Jedna od posljednjih dužnosti bila joj je ona ravnateljice Međunarodnog istraživačkog centra za arheologiju Brijuni-Medulin, a osim toga posvetila se visokom obrazovanju u Rijeci i Zagrebu, gdje je predavala arheološke predmete.

Na pulskom Sveučilištu Jurja Dobrile obilježila je 40 godina znanstvenog i javnog djelovanja, a tom prilikom predstavljena su dva sveska časopisa *Histria Antiqua* - jedine znanstvene publikacije u Hrvatskoj pod visokim pokroviteljstvom UNESCO-a, kojoj je Vesna Girardi Jurkić bila glavna urednica, a u kojima je tom prilikom objavljena njezina znanstvena biografija na više od tisuću stranica. Iz nje se jasno razabire podjela njezine karijere na tri razdoblja - prezentiranje do tada nepoznate istarske arheološke baštine, istraživački rad i njegova publikacija te javno promicanje hrvatske kulture dok je bila ministrica kulture i veleposlanica pri UNESCO-u.

Dobitnica je sedam najviših državnih odlikovanja, počasna je građanka nekoliko gradova te dobitnica nagrade Hrvatskog arheološkog društva 2005. godine. Unatoč brojnim visokim državnim funkcijama, ostala je raditi u

struci, što je na kraju rezultiralo s oko 400 znanstvenih radova, a njenom zaslugom na listu svjetske baštine UNESCO-a upisani su: kompleks Eufrazijske bazilike u Poreču, urbana cjelina grada Trogira 1997. godine, katedrala sv. Jakova sa šibenskom gradskom jezgrom tri godine poslije. U borbi za baštinu nailazila je i na kritike i sukobe koji su je, između ostalog, doveli i do svjetskih sudova oko vraćanja Seusovog blaga s prostora Barbarige.

Preminula je 25. kolovoza 2012. godine u Puli u 69. godini života. Javnost će je pamtiiti po njenom doprinosu popularizaciji arheologije, radu na rekonstrukciji duhovnog života i svakidašnjice antičkog čovjeka, a kroz primijenjenu arheologiju animirala je mlade za ovo područje.

Studentice i studenti Hrvatskih studija pamtit će je po suradnji s profesoricom Kristinom Džin u kojoj je neumorno prenosila svoje ogromno znanje, kao i izniman angažman koje su pokazale pri organiziranju terenskih nastava u Istri i Dalmaciji. Pritom su studentice i studenti imali priliku uživo upoznati gotovo sve o čemu su učili u nastavnom programu, ali i mnogo što drugoga bitnoga za razumijevanje hrvatskog latiniteta, hrvatske povijesti i, dakako, kroatologije.

Za studij hrvatske kulture ovakav profesorski karakter izuzetno je važan jer je studentice i studente učio srži te struke: kako i zašto zavoljeti našu kulturu. Tome vas (uspješno) može podučiti samo osoba kao što je bila Vesna Girardi Jurkić. Studentice i studenti imali su prilike slušati o konkretnim problemima i načinima njihovih rješavanja kad se radi o borbi za očuvanjem naše materijalne i nematerijalne povijesnokulturne baštine. Trud koji je profesorica Girardi uložila da nam pokaže svaki vrijedan kutak Hrvatske mogao je biti potaknut samo žarom koji je ona nosila u sebi – žarom ljubavi prema našoj baštini zbog čega nas je učila kako da je cijenimo, čuvamo i promičemo, neumorno kao što je i ona to radila niz uspješnih godina.

A da biste vidjeli kakav je stvarno karakter bila Vesna Girardi Jurkić, trebali biste je vidjeti očima nekolicine nas koji smo imali sreće blisko surađivati s profesoricom. Trebali biste se s nama prisjetiti svih dragih dana terenskih nastava, demonstrature, svih razgovora nevezanih za nastavu koji su se neminovno duboko urezali u pamćenje najljepših studentskih dana. I onda kad stavite sa strane sve njene funkcije, publikacije i priznanja, shvatite da je pred vama stajala toliko hrabra, energična, neposredna, jednostavna, topla, brižna žena koja je dostojanstveno zaslužila titulu magistra vitae. U ime svih studentica i studenata Hrvatskih studija koje ste toliko nadahnuli – Vesna, hvala Vam!

Zvezdana Nasić